

Spis treści

<i>Od Autorki</i>	9
Rozdział I. Rola kultury i sztuki w kształtowaniu współczesnego oblicza świata	11
1.1. Albert Camus <i>Człowiek zbuntowany</i> (1951 r.)	18
1.2. Josif Brodski <i>Przemówienie noblowskie</i> (1987 r.)	20
1.3. Günter Grass „ <i>Ciąg dalszy nastąpi...</i> ” (Wykład noblowski, 1999 r.)	21
1.4. Krzysztof Warlikowski <i>Przemówienie wygłoszone 5 grudnia 2018 r.</i> w Parlamencie Europejskim z okazji wręczenia Prix du livre européen	23
1.5. Simon McBurney <i>Orędzie na Międzynarodowy Dzień Teatru 2018 (Europa)</i>	25
1.6. Ram Gopal Bajaj <i>Orędzie na Międzynarodowy Dzień Teatru 2018 (Azja Pacyficzna)</i>	27
1.7. Jan Peszek <i>Koniec świata naprawdę już nastąpił</i>	28
1.8. Marek Fiedor <i>Performatywny przełom</i>	29
1.9. Maria Szyzkowska <i>Zagadnienie wartości w jednoczącej się Europie</i>	32
1.10. Katarzyna Młynek <i>Rozmowy o kulturze</i>	33
Rozdział II. Działania teatralne jako forma edukacji literackiej i artystycznej	35
2.1. Edukacja kulturalna a modele pracy z dorosłymi	39
2.1.1. Edukacja kulturalna a instytucje kultury	40
2.2. Rola i zadania edukatora	42
2.3. Praca z pamięcią	44
2.4. Formy pracy z użytkownikami instytucji kultury	45
2.5. Metody pracy z użytkownikami instytucji kultury	46
2.5.1. Zadania	49
2.5.2. Zalecane lektury	50
2.6. Rola i zadania animatora kultury	51
2.6.1. Teatr w pracy animatora kultury	52
2.6.2. Zadania	53
2.6.3. Zalecane lektury	54
2.7. Edukacja teatralna w dwudziestoleciu międzywojennym	55
2.7.1. Formy teatralne realizowane w zespołach amatorskich, w pracy zespołów światlicowych, w bibliotekach	59
2.7.1.1. Gry dramatyzowane	59
2.7.1.2. Zabawa kostiumowa	60
2.7.1.3. Inscenizacja wyrazów, szarad i przysłów	60
2.7.1.4. Gra w bibliotekę	61
2.7.1.5. Sądy inscenizowane	62
2.7.1.6. Żywa gazeta	64
2.7.1.7. Sztuki z głowy	64
2.7.1.8. Inscenizacje obrzędów ludowych	65
2.7.1.9. Pochód	65
2.7.1.10. Inscenizowanie gotowych tekstów literackich	65

2.7.1.11. Teatr amatorski w propagowaniu kultury żywego słowa	67
2.8. Współczesne zadania edukacji teatralnej	68
2.8.1. Rodzina w teatrze	71
2.8.2. Lektury na scenach dużych i małych	75
2.8.3. Teatr poza teatrem	76
2.8.4. Sztuki widowiskowe	79
2.9. Specyfika scenariusza teatralnego	84
2.9.1. Zadania	85
2.9.2. Zalecane lektury	87
2.10. Bibliotekarz jako partner twórczego nauczyciela	87
2.10.1. Zadania	90
2.10.2. Zalecane lektury	92
2.11. Rola i zadania pedagoga teatru	93
2.12. Realizacja tekstu artystycznego a kultura regionalna	94
2.12.1. Zadania	97
2.12.2. Zalecane lektury	98
Rozdział III. Teatr jako narzędzie edukacji międzykulturowej	101
3.1. Czego się Jaś nie nauczy..., czyli edukacja międzykulturowa	101
3.2. Działanie teatrem – Dlaczego?	104
3.2.1. Teatr zaangażowany społecznie	106
3.2.1.1. Zasady wspólnego działania	107
3.2.1.2. Budowanie relacji	108
3.2.2. Do niego, do innych	108
3.2.2.1. Zespół Szkół im. Ziemi Lubelskiej w Niemcach	109
3.2.2.2. Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 4 w Bytomiu	110
3.2.2.3. Stowarzyszenie Ekologiczne „Dla Ziemi” i Stowarzyszenie „Homo Faber”	110
3.2.2.4. Lubelska grupa Amnesty International	111
3.2.2.5. Dzieci uczą się nie tylko śpiewać	112
3.2.2.6. Stowarzyszenie Edukacji Kulturalnej WIDOK	112
3.2.2.7. Ośrodek dla Cudzoziemców w Bezwoli	113
3.2.2.8. Stowarzyszenie „Dla Ziemi”	113
3.2.2.9. Konkursy recytatorskie	114
3.3. Rozmowy o tolerancji. Propozycja projektu edukacyjnego	116
3.3.1. Cele projektu	116
3.3.2. Realizacja projektu	116
3.3.3. Projekt w przestrzeni społecznej	116
Rozdział IV. Rola instytucji kultury w edukacji teatralnej, społecznej, obywatelskiej	119
4.1. Instytucje kultury a kompetencje międzykulturowe	120
4.1.1. Muzeum Historii Żydów Polskich Polin	121
4.1.2. Teatr Biuro Podróży	121
4.1.3. Strefa WolnoSłowa – Teatr Powszechny im. Zygmunta Hübnera w Warszawie.....	122
4.1.4. „The City Ghettos of Today”	123
4.1.5. Różne miejsca, różne możliwości	125
4.2. Różnorodność form teatralnych w pracy z dziećmi i młodzieżą	127
4.2.1. O dostęp do edukacji i kultury	128
4.2.2. Edukacja dorosłych	129

4.2.3. Teatr a edukacja dzieci i młodzieży	131
Rozdział V. Aktor w działaniu	139
5.1. Aktorstwo wczoraj i dziś	140
5.1.1. Kontakt z ludźmi – Jerzy Trela	142
5.1.2. Wspólne tworzenie – Marcin Brzozowski	143
5.1.3. Dotrzeć do prawdy – Matylda Paszczenko	144
5.1.4. Prawda jest najważniejsza – Michalina Łabacz	145
5.1.5. Ukształtować świadomego człowieka – Krzysztof Majchrzak	145
5.1.6. Coś ważnego kreować – Grzegorz Jarzyna	147
5.2. Popularyzacja wielkiej klasyki	148
5.2.1. Słowo jako proces myślenia – <i>Norwid</i> , reż. A. Hanuszkiewicz	148
5.2.2. Fascynacje – <i>Sztukmistrz. Norwid o Polsce</i> , reż. A. Obidniak	152
5.2.3. Monodram, czyli wyprawa w głąb słowa	153
5.2.4. Zrozumieć materię słowa	154
5.3. Poszukiwania nowych możliwości wypowiedzi artystycznej	156
5.3.1. Aktor-człowiek wg Jerzego Grotowskiego	156
5.3.2. Aktorstwo jako kreacja zbiorowa	157
5.3.3. Aktor we współczesnym procesie komunikacji z widzem	158
Rozdział VI. Rola aktora teatru narodowego we współczesnej kulturze i społeczeństwie (w badaniach własnych)	163
6.1. Badania ankietowe	163
6.1.1. Rola, funkcje i repertuar teatru narodowego	164
6.1.2. Zainteresowanie teatrem	165
6.1.3. Motywacje, istota i etyka zawodu aktora	166
6.1.4. Rola aktora w kulturze i społeczeństwie	169
6.1.5. Dlaczego Hamlet?	170
6.1.6. Dramat a środki artystycznej ekspresji	171
6.1.7. Rola reżysera w kulturze i społeczeństwie	172
6.1.8. Problemy adaptacji i interpretacji dramatu	172
6.1.9. Rola aktora i teatru w kulturze i społeczeństwie XXI wieku	175
6.1.10. Wnioski	176
Rozdział VII. Wybór tekstów wraz z ćwiczeniami	177
7.1. Cyprian Kamil Norwid <i>Rzecz o wolności słowa</i>	177
7.1.1. Ćwiczenia	178
7.2. Stanisław Wyspiański <i>Hamlet</i>	178
7.2.1. Ćwiczenia	179
7.3. Bogdan Ostromięcki <i>Oczekiwanie</i>	179
7.3.1. Ćwiczenia	180
7.4. Małgorzata Pietrzak <i>Podarunek</i>	181
7.4.1. Ćwiczenia	181
7.5. Jerzy Hordyński [<i>Umarł poeta, został po nim głos</i>]	182
7.5.1. Ćwiczenia	183
7.6. Małgorzata Pietrzak <i>Słowo Norwida</i>	183
7.6.1. Ćwiczenia	184
7.7. Bogusław Kogut <i>O skrzypcach</i>	184
7.7.1. Ćwiczenia	185

7.8. Tadeusz Szaja <i>Nad fortepianem</i>	185
7.8.1. Ćwiczenia	186
7.9. Jerzy Hordyński <i>Solski</i>	187
7.9.1. Ćwiczenia	188
7.10. Karol Szpalski <i>Nadwrażliwość</i>	188
7.10.1. Ćwiczenia	189
7.11. Jan Bolesław Ożóg <i>Charlie Chaplin</i>	190
7.11.1. Ćwiczenia	190
7.12. Witold Zechenter <i>Głos z widowni</i>	191
7.12.1. Ćwiczenia	192
7.13. Andrzej Bursa <i>Aktor prowincjonalny</i>	193
7.13.1. Ćwiczenia	194
7.14. Małgorzata Hillar <i>Taniec hinduski Kumari A. Sanada</i>	194
7.14.1. Ćwiczenia	195
Zakończenie	196
Bibliografia	197